

Секція 3. Англійська мова в економіці та бізнес-освіті

УДК 378.14

Антонюк Олена Іллівна

доктор філософії, викладач кафедри іноземних мов,
Одеський національний економічний університет (Україна)

КОУЧИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

JEL classification: I230; I290

Початок Болонського процесу розкриває важливі аспекти трансформації європейської вищої освіти у XXI столітті. Його ключовий принцип переосмислює роль студента як активного учасника навчального процесу, відміщуючи акцент від традиційного викладання на підтримку самостійного навчання через самосвідомість та внутрішню мотивацію. Нові вимоги до освіти, які відображені у державному освітньому стандарті загальної освіти, поставляють перед освітнім процесом нові завдання й виклики [1].

Ці зміни спрямовані на поліпшення всіх аспектів освітнього процесу шляхом впровадження підходу, що акцентує увагу на студентах, а також підвищенні рівня комунікації між викладачами та студентами за допомогою використання сучасних інноваційних технологій навчання.

Студентоцентризований підхід перетворює роль «викладача» на роль «партнера», який сприяє процесу навчання, коригує розуміння студентів та підтримує їх високий рівень мотивації для досягнення навчальних результатів. У цьому контексті концепція студентоцентризованого навчання органічно влітається у суть підходу коучингу. Тому розгляд концептуальних засад коучингу з точки зору навчальної технології має обґрунтованість.

Навчання – процес взаємний, без активної участі в ньому самих здобувачів досягти їх високого рівня підготовки практично неможливо, яку б високу майстерність і знання не мав викладач. Отже, чималу роль в успішності здобувача освіти відіграє його особиста мотивація до навчання і здатність мобілізувати сили задля досягнення результату.

Одним із сучасних напрямів в освіті (особливо в бізнес-освіті), який доволі швидко розвивається, є коучинг. Це новий підхід у педагогічній науці та практиці, основна ідея якого полягає у розкритті внутрішнього потенціалу учня [2].

Відповідно до визначення Міжнародної Федерації Коучингу (International Coaching Federation (ICF)), коучингом називається процес, побудований на принципах партнерства, який стимулює мислення та творчість клієнтів, і надихає їх на максимальне розкриття свого особистого та професійного потенціалу [3].

Саме коучинговий підхід реалізує принципи партнерства, оскільки основна мета коучинга полягає не в тому, щоб передати здобувачу знання, а в тому, щоб стимулювати самонавчання. Перед викладачем стоїть завдання показати майбутнім фахівцям потрібність інформації, що вивчається, її обґрунтованість і застосовність, навчити знаходити, перевіряти та інтерпретувати отримані знання.

Коучинг в освіті характеризується особистісним підходом до кожного здобувача, підтримкою, усвідомленою участю в процесі й досягненні конкретних результатів, у виявленні сильних та слабких сторін кожного з учасників освітнього процесу. Найголовніший акцент коучингу у вищій освіті – індивідуальний підхід для підвищення ефективності та результативності в процесі навчання [4].

У свою чергу, коуч-технології передбачають певні вимоги до педагогів: дотримання етичних норм, дотримання коуч-позиції, відсутність оціночного судження, вміння довести здобувачів до певного результату, вміння слухати і чути, а також вміння встановлювати відносини, що базуються на довірі та взаєморозумінні.

Використання коучингу в системі вищої освіти України є особливо важливим, оскільки сьогодні сучасний ефективний викладач вищої школи – це фахівець, що поєднує безліч ролей, таких як: консультант, наставник, тьютор, фасилітатор, коуч, дослідник, мотиватор, експерт, методолог, який вибирає зміст навчання, підбирає і розробляє технології навчання й організації навчального процесу тощо.

Використання коучингу в системі вищої освіти України може бути використано як універсальний інструмент, який дає можливість ефективно працювати на суб'єкт-суб'єктному рівні.

Одним із напрямів коучингу, який активно розвивається і ґрунтується на коучингових підходах Тімоті Голві, Майлза Дауні, є педагогічний коучинг.

Педагогічний коучинг (від англ. coaching – наставляти, надихати, тренувати для спеціальних цілей, готувати до вирішення певних завдань) – це різновид освітньої технології, що сприяє розвитку потенціалу особистості та групи людей (команди, організації), забезпечує ефективну реалізацію цього потенціалу [4].

Коучинг як педагогічна технологія ґрунтується на організації викладачем у ЗВО ефективної міжособистісної комунікації у форматах індивідуальних занять, консультацій, науково-освітніх проєктів для: 1) мотивування та визначення мети; 2) планування для здійснення ефективних дій; 3) реалізації плану; 4) завершення (рефлексії).

Студентоцентризований підхід гармонійно переплітається з концепцією коучингу, де викладач виступає у ролі партнера, що стимулює та надихає студентів на розвиток їхнього потенціалу.

Впровадження коучингового підходу в освітній процес відбувається за допомогою зміни принципів педагогічної взаємодії. Це дозволяє створити професійні стандарти освіти та вимоги до компетенцій викладачів.

Отже, щоб навчання було успішним, необхідно, щоб його зміст відповідав потребам, вимогам та інтересам учнів. Для цього необхідно формувати у майбутніх педагогів коучингові компетенції та опановувати коучингові технології в освіті.

Література

1. Імплементація студентоцентризованого підходу в проектування та реалізацію освітніх програм. British Council in Ukraine, Національний університет «Львівська політехніка», Leadership foundation for high education. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/lviv_polytechnic_university_presentation.pdf (дата звернення: 14.03.2024).
2. Парслоу Э., Рэй М. Коучинг в обучении : практические методы и техники. Санкт-Петербург : Питер, 2003. 204 с.
3. Code of ethics / International Coaching Federation : website. URL: <https://www.icf-ukraine.org> (access date: 15.03.2024).
4. Голянд І. С., Чернова Т. Ю. Філософія педагогічного коучингу. *Молодь і ринок*. 2016. № 3 (134). С. 106–112.

УДК 81'243:81-13(043.2)

Бадюл Людмила Миколаївна
ст. викладач кафедри іноземних мов,
Одеський національний економічний університет (Україна)

РОЛЬ ГРАМАТИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

JEL classification: I200; I210

Останнім часом все частіше постає питання про роль та значення граматики безпосередньо у процесі навчання іноземній мові.

У навчанні іншомовному говорінню граматика займає важливе місце, це свого роду каркас, на якому базується лексика. Навчання граматиці та правильному оформленню висловлювання, а також розпізнавання граматичних форм у мові та листі відбувається за допомогою формування граматичних навичок. Повноцінна комунікація неспроможна відбуватися за відсутності граматики.

Граматика є важливим компонентом вивчення іноземної мови та відіграє вирішальну роль у комунікативному навчанні. Виділимо кілька причин, за яких граматика та комунікативний метод навчання мають йти паралельно:

1. *Ясність та точність.* Граматика забезпечує структуру та правила мови, необхідні для чіткого та точного спілкування. Коли студенти розуміють граматичні правила мови, вони можуть краще висловлювати свої думки та ідеї у ясній та короткій формі. Це, у свою чергу, допомагає їм ефективно спілкуватися з носіями мови та уникати непорозумінь.

Інакше кажучи, ясність і точність важливі при вивченні іноземної мови, тому що вони необхідні для чіткого та ефективного спілкування. Розуміння граматики забезпечує структуру та